

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4279/2022
08.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, чији је заступник Државно правобранилаштво РС Београд, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Трајан Романовић, адвокат из ..., ради исплате накнаде за коришћење пољопривредног земљишта, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4756/21 од 02.12.2021. године, у седници већа одржаној дана 08.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизије тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4756/21 од 02.12.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Панчеву П 214/19 од 15.06.2021. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде за коришћење пољопривредног земљишта за агроекономску 2015/2016. годину исплати износ од 124.459,28 евра са затезном каматом која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена по Закону о затезној камати од дана подношења тужбе 03.07.2019. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован преостали део тужбеног захтева да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде за коришћење пољопривредног земљишта за агро-економску 2015/2016. годину исплати преко досуђеног износа од 124.459,28 евра до тражених 301.173,63 евра са затезном каматом која се утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена по Закону о затезној камати од дана подношења тужбе па до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 259.800,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђени износ

трошкова парничног поступка за период од дана пресуђења па до дана извршности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4756/21 од 02.12.2021. године, одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Панчеву П 214/19 од 15.06.2021. године у ставу другом, трећем и четвртм изреке. Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужилац, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20, у даљем тексту: ЗПП), и нашао је да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени се бави пољопривредом још од 2008. године и учествовао је у јавном надметању – лицитацијама које је спроводила Општина Алибунар за издавање државне земље у закуп, на којим катастарским парцелама је обављао своју делатност. У агроекономској 2015/2016. години надлежни орган Општине Алибунар није донео годишњи програм заштите уређења и коришћења пољопривредног земљишта у државној својини до 31.03.2015. године, што је био дужан да учини, услед чега је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде одбило да овој јединици локалне самоуправе да сагласност за доношење одлуке о расписивању јавног огласа за давање у закуп пољопривредног земљишта. Из наведених разлога Влада Републике Србије је дана 11.03.2016. године, донела закључак којим је препоручила надлежним органима јединица локалних самоуправа да размотре могућност да пољопривредницима који без правног основа користе пољопривредно земљиште у државној својини, изузетно у агроекономској 2015/2016. години, пријаве надлежном органу јединице локалне самоуправе укупну површину пољопривредног земљишта коју користе до 01.05.2016. године и истовремено плате накнаду за коришћење тог земљишта, као и да се накнада плати по основу вансудских поравнања у износу просечне цене закупа на територији Републике Србије, односно АП Војводине, ако се земљиште налази на територији ове покрајине. Тужени је без правног основа у агроекономској 2015/2016. години био у државини земљишта у државној својини у укупној површини од 362,2270 ха (катастарске парцеле уписане у листу непокретности број .. КО ... и број .. КО ... и број .. КО ...). Пољочувари пољочуварске службе „Универзал“ Алибунар су дана 18.03.2016. године вршили редован обилазак пољопривредног земљишта на подручју катастарске општине Владимировац, те су приликом редовног обиласка терена затекли туженог како на парцели .. површине 86,5824 ха сеје и ваља слачицу, те је том приликом тужени признао и потписао без примедби записник у коме је наведено утврђено стање о његовом раду на тој парцели. Геометри из геодетске агенције „Геовизија“ коју је ангажовала Општина Алибунар су извршили мерење парцеле и мерењем је установљено да је тужени обрадио ту парцелу површине од 86,5824 ха.

Тужени, знајући за Закључак Владе Републике Србије од 12.04.2016. године, пољочуварској служби ЈКП „Универзал“ Алибунар је пријавио парцеле које обрађује, а које су у државном власништву, те је пријавио да користи катастарске парцеле, а након извршеног мерења укупна површина тих парцела износи 282,1771 ха. У погледу закључка Владе РС, Општина Алибунар није поступала све до 19.08.2016. године, када је донет Закључак да накнада за коришћење пољопривредног земљишта у државној својини без правног основа након 07.01.2016. године износи 831,45 евра по хектару. Потом је општинско веће Општине Алибунар на седници 09.11.2016. године донело одлуку којом је усвојило Закључак Владе РС од 11.03.2016. године из које одлуке проистиче да цена закупа на територији АП Војводине износи 191,40 евра по једном ха, па је Општинско веће општине Алибунар 08.12.2016. године поништило одлуку о усвајању Закључка Владе РС од 11.03.2016. године. Тужилац је понудио туженом, као и осталим пољопривредницима који су пријавили коришћење пољопривредног земљишта у државној својини, исплату накнаде за коришћење 362,2270 ха која је и површина утврђена у инспекцијском надзору 12.07.2016. године, а записник је тужени потписао без примедби, у износу од 831,45 евра по хектару, што укупно износи 301.173,63 евра, али је тужени одбио закључење тог поравнања због високе закупнине.

На основу утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су правилно применили материјално право, када су оценили да је тужени поступао у складу са начелом савесности и поштења, те сходно Закључку Владе РС од 11.03.2016. године благовремено пријавио коришћење катастарских парцела у својини тужиоца у површини од 276,0964 ха за агроекономску 2015/2016. годину и да је дужан тужиоцу платити закупнину у висини просечне цене закупа на територији АП Војводина која је износила 191,40 евра по једном хектару, док за коришћење катастарске парцеле .. КО ... од 86,1324 ха коју је користио неизвршивши пријаву заузећа надлежним органима јединице локалне самоуправе, чиме је занемарио законске норме и понашање доброг домаћина, дужан је тужиоцу платити накнаду 831,45 евра по хектару у складу са одредбом члана 62. став 5. Закона о пољопривредном земљишту, што све укупно износи 124.459,28 евра са припадајућом законском затезном каматом од дана подношења тужбе до исплате, док је за веће тражење до износа закупнине од 301.173,63 евра у динарској противвредности са законском затезном каматом тужбени захтев одбијен.

По оцени Врховног касационог суда нижестепени судови су правилно применили материјално право, када су делимично усвојили тужбени захтев и обавезали туженог да плати тужиоцу износ од 124.459,28 евра , а преко досуђеног износа тужбени захтев тужиоца одбили.

Одредбом члана 12. Закона о облигационим односима прописано је да у заснивању облигационих односа и остваривању права и обавеза из тих односа стране су дужне да се придржавају начела савесности и поштења.

Одлучне чињенице у овом спору су да за коришћење предметних непокретности није закључен уговор о закупу са туженим, а да се тужени налазио у поседу непокретности и да их је користио за пољопривредну производњу. Због наведеног, извор спорног облигационо-правног односа је стицање без основа, јер је тужени користио земљиште у државној својини, без закљученог уговора о закупу, као

правног основа за коришћење земљишта. Због наведеног је и по оцени Врховног касационог суда за коришћење парцела за које је тужени благовремено пријавио коришћење, а које су у државној својини у површини од 276,0964 ха за агроекономску 2015/2016. годину дужан је да плати накнаду у висини просечне цене закупа на територији АП Војводина, која је износила 191,40 евра по једном хектару, док за коришћење катастарске парцеле .. КО ... од 86,1324 ха, коју је користио неизвршивши пријаву заузећа надлежним органима јединице локалне самоуправе, чиме је занемарио законске норме и понашање доброг домаћина, дужан је тужиоцу платити накнаду од 831,45 евра по хектару у складу са одредбом члана 62. став 5. Закона о пољопривредном земљишту, што све укупно износи 124.459,28 евра са припадајућом законском затезном каматом од дана подношења тужбе до исплате.

Насупрот наводима ревизије тужиоца, овај суд прихвата закључке нижестепених судова да је тужени добровољно и благовремено пријавио површину земљишта у државној својини коју користи без правног основа, како би поступио по Закључку Владе РС од 11.03.2016. године, односно у циљу плаћања накнаде, и то у висини просечне цене закупа на територији АП Војводине, у износу од 191,40 евра по ха, и да му то није било омогућено од стране надлежних органа тужиоца и органа локалне самоуправе (Закључак Владе РС је од стране општинских органа Алибунар усвојен тек новембра 2016. године, а убрзо стављен ван снаге и то по протеклу агроекономске године, због чега Министарство пољопривреде у том тренутку није ни прихватило одлуку), па нема основа да се тужени обавезе на плаћање на основу одредбе члана 62. став 5. Закона о пољопривредном земљишту. Чињеница да тужени није истовремено са подношењем пријаве платио накнаду за коришћење земљишта које користи без правног основа, није од утицаја на другачију одлуку о тужбеном захтеву, јер је Закључком Владе РС препоручено да се ова накнада плаћа по основу вансудских поравнања која су требала бити закључена истовремено са подношењем пријаве, које поравнање тужилац туженом није приликом подношења пријаве априла 2016. године понудио, што се не може ставити у кривицу туженог.

Правилна је и одлука о трошковима поступка, јер је донета правилном применом члана 153. став 1. и члана 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**